

Latweeschu Awises.

Nr. 3. Zettortdeenâ 21mâ Januar 1843.

Râ faderr gaisma ar tumfibu kohpâ?
(Peelikkums pee ta stabsta Latweeschu awises Nr. 42, 43, 44. p. 9.)

(Skattees Nr. 1. 2.)

25) Kas swehtdeenâ dsimnis, tas warroht dauds redsht un dsirdeht, fo zitti laudis ne dabbu redseht un dsirdeht. Tad jaw laikam wiffi mehlneschi un wezzas bahbas swehtdeenâ dsimnusch, jo tee wiffu, kas ween noteek, dsird un reds, fo tomehr zitti gohda-laudis ne reds, nej dsird. (Nu kad jaw schi walloda irr patefiba, tad laikam tâ buhs: tee, kas swehtdeenâ labbi agri dsimnusch, tee dsird, ka basnizâ swanna un reds, ka laudis ispuschkojuschees us basnizu eet; bet, kas zittâs deenâs dsimst, tee sawâs pirmâs stundâs ne dabbu to redseht un dsirdeht.)

26) Kur trihs swezzes blakkam deggoht, tur raggana ne warroht peekluht. Nu tâpatt arri, fur diwas un fur weena patte deag, tur arri ne peekluhs. (Bet kad jaw raggana tawâ galwâ kohrteli nehmuße, tad tur nekahdas sahles wairs ne palihds. Un, ja tâ warretu, tad waijadsetu tew galwu noneimt un tew zittu prahsigaku uslikt. Ta buhtu mainischana! Es labbpraht tew wehleju tahdu mainu peedsihwoht; bet — peekluhko, ka ta pehdeja wiltiba naw nifnaka, ne kâ ta pirma!)

27) Kam ruhsumi (tee bruhni seedini waigâ), tam waijagoht Jahna rihtâ preeksch faules lehfschanas waigu rassâ masgah, tad tee suddischoht. Arri es to esmu prohwejis, bet neeki wifs. (Tikkai to labbu mahzibu dabuju: „kad arri tohs ruhsumus no gihmja ne warru nodabuh, tad tak fargaschohs sawu sirdi ar grehku mellumeem apruhfinaht, laikam tohs arri peh;

wairs ne warretu nodsiht. Un tas man dauds reis par labbu bija un irr. Ihsteni schee wahrdi wirsrafftâ gan irr isdohmati preeksch meega-puhfnaem un ilga-gultahm, lai tee atminnahs no sawas miggas agraf usliht ahrâ un sawus slinkuma ruhsumus noskalleht.)

28) Kad diweem draungeem kohpâ stabwoht suns isffreijoht zaur starvu zouri, tad ta draudfiba effoht isfchirta. Sinnams. Bet tik ilgi ween, kamehr tas suns zauri isffreen un tee draugi atkal warr kohpâ fa-cet. (Tahda schirfschanahs nekahdu nelaimi ne padarra, ihpaschi, kad tas suns naw nifns. Bet fur kahds lischfigs suns, woi tahds, kam affa mehle, starpâ naht, un weens no teem draungeem to usklausa un tizz, tad ar Deew' draudsiba! — Bet muhfu draudsibu, mihlais laffitajs! ne schfirs nekahds suns, lai tas buhtu us 4 woi us 2 kahjahin. Dsihwo weffels! Es paleeku jo prohjam tew us-tizzams draugs.)

M. L.

• Deewa wahrda spehks.

Dsihwoja Englenderu semmê kahds kothi baggats grafa funks, fo wiffi laudis dikti zeenija; bet kas ihsti un ar ihseem wahrdeem bija nosauzams par pasaulës behrnu. Wifs, fo winsch par sawu leelu laimi turreja, bija ta leela baggatiba un tas præks, kad pa kahdu kahpenu angstaki tikke pazelts gohda, un kad pee pilna galda un bikkereem sehdeja. Winna deeweklis jeb ta wifsu-mihlaka manta bija wianna weeniga meita. Scho winsch arri tâ lifke mahziht un audfinaht, kâ tik ween wifslabbaki warreja un schahs puh-

les arri ne palikke bes auqleem. Wiffas labbas mahzibas un wiffi slawejami tikkumi wianai ta peelippe, ka pikkis pee rohkahm un ta ee-auge firdi, ka pohrehis sars kohka. Zaur to winna palikke ihsten tabda, ka pasaulé jaw labbafu, fkaistaku un gudrafu ne warreja weh'leees. Bet tatschu weena leeta tapatt winnai, ka arri wiffai winnas suggai truhke, prohri, tas deewischfigs Gars, un dshwa tizziba eefsch Deewa. Winni wiffi bij Deewam sweschineeki un dshwoja pasaulé ka bes dwehfeles. Bet Deews, kas irr baggats no schehlastibas un apschelofchanas, bij winnai to labbu dalku nolizzis. Pee wiffa ta leeta gohda un branguma, fo winna pasaulé bija eimantofufe, tas Rungs winnai arri dahwinaja to weenu leetu, kas wajaga.

Zihri ka ar pascha Deewa sinnu gaddijahs tai jaunai preilenei fahru deenu ee-ect basniza, fur weens swaidihts Deewa kalos to preezas-mahzibu un to kruska fiftu spehzigu sluddinaja. Ka kahds asé dsellons, ta schee wahrdi preilenei spehzigu speedehs firdi eefschá. Winna atnoghdahs no sawa grehku-meega un us weetas apnehmahs to sawa launa zella atyreestees. Ka schis Deewa schehlastibas darbs winnas firdi fakni nehwis, tas drihs parahdijahs zaur to, ka winnas abriga buhschana pawiffam pahrwehrthijahs! Tee leeti ugguni, kas no pasaulés grehku purweem uskahyj un tuhkstoschus tanni samaitaschanas tumfiba nowadda, winnas azzis wairs ne warreja apmahniht. Ta dshiwibas un taifnibas faule winnu taggad apspihdeja. Winnai tik ta weeta bija mihla, fur ta Runga gohds mahjo. Deewa wahrds bija winnas preeks; winnai patikke buht pee teem laudim, kas to Rungu bihjajahs un pee ta masa pulzina to tizzian, fo pasaulé neewaja. Winna, kas preeksch-laifds tannis augstakás un preeksch pasaulés wiffuzenijamás weetas spihguloja, taggad bija atrohdamá basniza un tur, fur tee tizzigi sapulzejahs.

Winnas tehwan, kas winnu ta gauschi mihfoja, schi pahrwehrshanas pawiffam bija swe-

fscha un nepatihkama leeta; wunsch bailfojahs, ka nu wiffu winnu zerriba buhschoht wehja. Zhpaschi tas winnam bij ka wehrweles ap firdi, kad redseja, ka winna no firds mihlota meita us weenreis tabdas neleetigas dohmas prahta emehmise. Wunsch wiffa spehka fanehmahs tabs aplamas blehnas winnai no galwas isdsiht un otpakkal waddiht us to zellu, kas pasaulé leekahs tas taifnakais buht. Wunsch tai nodewe labbu pulku nandas, ar fo tai bij brihw darriht, fo patte gribbeja, zerredams, ka nu winna tapat, ka zittas meitas no winnas fahrtas, fahfschoht dohtees us leelu stahri un jaunas mohdes drehbes sagahdaht, zaur fo tad gan aisnirfischchoht galwu nokahrdama dshllás dohmas staigahht. Bet tas Rungs fargaja sawu aifinu. Tam nabagam tehwan, kas sawa apstulbotá prahta dohmaja, ka pareisi darroht, tas sinaggi speede firdi, ka winnam ne isdewahs tabs blehnu dohmas, — no sawa behrna galwas un prahta isdabbuht lauka! Tad nu winnam wehl kas prahta schahwahs, ar fo zerreja sawu padohmu isdarriht. Wunsch usnehmahs ar tabs reisohht tahlu zellu, dohmadams, ka nu to teem kristiceem draugeem no naageem israuschchoht un winnas weenteefigas dohmas isklichdinaschoht. Wunsch itt ruhpiji par to gahdaja, ka winnai wiffur buhtu patihkami un ka winnas firds peekertohs pee teem preekeem, fo pasaulé dohd. Bet winnas firds jaw bij padohhta zittam un tas to nelaide wallá. Winnas preeks bija eefsch ta Runga un tadeht winna warreja fazzihht: „Es tomehr palecku arween pee tewis, Rungs! jo tu manni waddi ar sawu labbu rohku. Kad tu pee mannis effi, fo tad behdaju par debbesi, woi par semni. Ta pasaulé jo deenas winnai israhdiyahs ne jaukaka un reebijaka; bet tas Rungs Jesus jo dahrgaks un jo mihligaks.

Tehwan jaw wiffa zerriba subde, winnu atfal atdabbuht atpakkal wezzas pehdás un Wunsch wairs ne fapratte, fo darriht. Tas fluffais preeks un ta mihliga buhschana, ar fo winna arween darbojahs sawu tehwan arween usturreht pee labba prahta, ik reis winna firdi pahwin-

neja, kad wiasch eesahke us winnas tà kà launis palikt. Winna wissu darrija sawam tehnam par preeku, fur tik tas ne bij winnas firdei prettin. Un tadehl arri wiswairak tehnam firds sahpeja, ka schi winna kothi mihlota meita bija padewusees tahdai pohsta buhschanai, kas winnas dsihwes preekus — kà wiasch dohmaja — samaitajoht. Wehl winnam kas prahtà schahwahs, ar ko wiasch taf zerreja sawu behrnu uswarreht. Wiasch sawus angltus raddus un dauds zittus leelmannus saluhdse sawa pilli, preilenes dsihmschanas deenu fwinneht. Un kad nu tehws tik kothi us to pastahweja, tad preilene, kà paklausigs behrns, ne warreja leegtees us winna gribbeschamu weesu pulkà isnahkt, jeb-schu gan winna to deenu dauds mihlaki buhtu pawaddijuse swehtà klussumà. Wissi weest winnu awfweizinja us to smalkako un mihligako wihsi. Wissi bija lustigi un farunnajahs par daschahm leetahm prahtigi un mihligi. Us reis walloda greesahs us mulihki un daschas preilenes spehleja un dseedaja kahdu lustigu siikki. Rahds no teem augsteem weeseem, kas jaw sinnaja, ka ta jauna preilene, kurras dsimschanas deenu tè fwinneja, effoht leela meistereene us spehleschamu un dseedaschamu, peegahje tai klahnt un gauschi mihli luhdse, lai schi arri winneem to preeku wehletu un sawu meldiju dseedoht un spehlejoht dohtu dsirdeht. Zbsteni winnas paschas tehws towissu jaw tà bija eeriktejis un nu pats preezajahs, ka schi patgalwe nu taf tikschoht sawaldsinata. Sinnams, atfazzicht winna ne warreja, kas winnai preeksch tahdeem leeleem augsteem weeseem buhtu par kammu bijis. Un kad nu winna scho luhgschamu paklausitu, tad winna buhtu atkal sawas wezzas pehdas atpakkal slihdejuse. Un schee wissi azzis isplehtufchi gaidija, ko ta nu darrihs. Muhfu preilene arri fajutte, ka nu effoht winnai tahds brihdis klahnt, sawu Rungu apleezinaht, woi aisleegt. Tadehl winna itt mihligi tohs weesus wehl waizaja: „Woi tad juhs itt no teefas us to pastahwat, ka man buhs dseedoht?“ Un reds, no wissahm puffedm tee winnu luhgdami ka speedin speede, lai scho winnu wehleschahanahs peepidoht. Ko nu bij darriht? Win-

na sehdehs pee klaweeres, spehleja un dseedaja schohs perschus:

Rà ahtri muhsu deenas noskeen masumà!

Naw laika snreeklus dsicht un dsihwoht wehligt!

Zo ne kawedamahs atseidsahs muhschibà,

Kad debbes Runga preekschà tiksim stahditi!

Ja nu jaw taggadim tas Sohgis atnahktu

Un mums preeksch sohda krehla buhtu jastahjahs,

Kur wiasch pehz taisnibas mubs teefabt eesabktu,

Un algu nospreestu, kà katram peenahkabs?! —

Gan mehš scho laizibu, kà sapni pawaddam,

Lai preeks, lai grubtibas mums zekkà fastahjahs,

Zo wissu gan mehš noskattam un pahrzeescham,

Zo wiss ar laiku ahtri pabeidsahs.

Wet ak! kad noskann jaw ta pehd'ga stundina,

Rà tad gan buhs ar muhsu dahrgu dwehseli?

Woi atskan:ehs tai swehtu eng'lu lihgsniba?

Jeb pohsta turfiba to aplahs muhschigi? —

See beidsami wahrdi kà pehrkons wissu sahli pahrnehme un tee klausitaji wissi palikke kà aisgrahbri. Preilene patte sehdeja dsittas dohmas un karskà luhgschanà ar dsihwu tizzibu to Rungu aplampuse. — Ta Runga wahrds schè sawu darbu strahdaja, tà, ka wissi klahntuhdami bija kà pahrwehrtiti un skaidri warreja manniht, ka Deewa Gars dascheem firdi bija aisgrahbis. Wissi drihs pehz tam issehlihrabs un aisgahje. Wezzais grafs pats ne warreja affaras waldiht. Schi dseesma bij winna firdi fatreekuse un wiasch tè jutte pascha Deewa spehktu. Tadehl wiasch bes kaweschahanahs tam debbes Tehnam pee kahjahm kritte un schehlastibu luhdsahs, ko arri dabjuja. — No ta laika wiasch palikke ar sawu meitu weenà prahtà un scho wiasch nu ohtruteek wairak mihloja, ne kà pirmak, un slaweja muhsu Pestitaja karstu mihlestibu un schehlastibu, kas winna nammam bij notikkuse. Pehz mas gabdeem wiasch eegahje sawa Runga preekà un tanni meerà, kas Deewa behrneem par dalku nolikts. — Wehl winna testamente leezinja, ka wiasch no schehlastibas peeskaitihts teem, kas us Deewa walstibu gaida. Rahds 700000 dahlderus wiasch bij nowehlejis tahm daschadahm beedribahm, kas par to gabda, ka ta

Deewa walstiba wirs semmes wairumâ eetu. Bet winnam pascham jaw bij tab labbaka dalka par eemantojamu teesu rohkâ tur besgalligâ muhschibâ.

N. L.

Teefas fluddinaschana.

Us pawehleschenu tahs Keiserifkas Majesteetes, ta Patwaldineeka wiffas Kreemu Walstis 20. 20. 20., tohp no Meschohtnes pagasta teefas wiffi tee, kam kahdas taifnas parradu praffischanas buhtu pee ta nomirufcha Meschohtnes fainneeka Geddert Padegge no Krausurb-Padeggu mahjahm, par kurre mantu parradu deht konkurse spreeska, zaur scho usâizinati, diwu mehneschu starpâ, prohti lihds 5tu Webruar f. g., kas par to weenigu un isflehgshanas terminu nolikte, pee schihs pagasta teefas ar sawahm praffischanahm un peerahdischanahm peeteiktees; jo wehlat neweenu wairs ne klausih. To buhs wehrâ likt! Meschohtnes pagasta teefa, 4tâ Dezember 1842.

(L. C.) +++ Jehkab Kruhmin, pagasta wezzakais.
(Nr. 122.) C. H. Klapper, pagasta teefas krichweris.

No Lambertmuischas pagasta teefas tohp zaur scho wiffi tee usâizinati, kam kahdas praffischanas buhtu pee tahs mantas ta nomirufcha Lambertmuischas fainneeka Zahne Stuhre no Temu mahjahm, pabr kurre mantu leelu parradu deht konkurse spreeska, lihds 11tu Merz f. g. pee schihs pagasta teefas peeteiktees, jo wehlat neweenu wairs ne klausih. Lambertmuischâ, 11tâ Janwar 1843.

(Nr. 8.) Martin Dischur, preekschsehdetajs.
F. Lust, pagasta teefas krichweris.

Zittas fluddinaschana.

Edohles muischaswaldischana grihb mafas wehja-suddmallas likt buhweht, un usâizina tohs, kam scho buhweschenu patiktu usnemt, pee laika Edohles muischâ peeteiktees. Dseli un kohkus dohd muischâ, ir darbineekus, ja pagehr.

Labs waggars, kam labbas parahdischanas sifmes, warr dabbuht weetu Wirkusmuischâ (Heiden) pee Dohbeles.

Naudas, labbibas un prezzu turgus us plazzi. Nihgâ, tanni 11tâ Janwar 1843.

	Sudraba nauda.			Sudraba nauda.	
	Rb.	Kp.		Rb.	Kp.
1 jauns dahberis . . . . . gelbeja	1	33	1 pohds kannepu . . . . . tappe malsahs ar	1	—
1 pubrs rudsu . . . . . tappe malsahs a.	1	30	1 — linnu labbaka surtes	2	—
1 — kweeschu . . . . . — —	2	25	1 — — flitakas surtes	1	80
1 — meeschu . . . . . — —	1	—	1 — tabaka . . . . . — —	—	65
1 — meeschu = putrainu	1	50	1 — dselses . . . . . — —	—	75
1 — ausu . . . . . — —	—	70	1 — sweesta . . . . . — —	2	50
1 — kweeschu = miltu . . . . . — —	3	—	1 muzza filku, preeschu muzza	7	—
1 — bibdeletu rudsu = miltu	2	—	1 — — wihschnu muzza	7	25
1 — rupju rudsu = miltu	1	30	1 — farkanas fahls . . . . . — —	7	—
1 — firnu . . . . . — —	1	50	1 — rupjas leddaimas fahls	6	—
1 — linuu = sehklas . . . . . — —	2	50	1 — rupjas baltas fahls	4	40
1 — kannepu = sehklas . . . . . — —	1	50	1 — smalkas fahls . . . . . — —	4	10
1 — kimmenu . . . . . — —	5	—			

W r i h w d r i f f e h t .

No juhrmallas gubernementu augstas walbischanas puffes: Waldischanas-rahts N. Weitler.